

Informazio-Gizartea, argitu beharreko sektorea

Etxean Internet-lotura duten hiritarren ehunekoa bikoiztu baino gehiago egin da Hegoaldean 2000 urtean zehar. Azken datuek zertxobait baretu dituzte sektore barruan ahopeka egiten ziren euskal Administrazio Publikoaren aurkako kritikak, Informazio-Gizartearen baitan mugitzen diren zenbait interes beldur baitziren euskal merkatua ez ote zen espainiar *ranking*-ean atzean geratzen ari. Izan ere, besterik iruditu arren, Euskal Autonomia Erkidegoko datuak benetan kezkarriak ziren azken hiruzpalau urteotan. Hona, lehen sei autonomien bilakaera 1997tik hona:

Internet-erabiltzaileen ehunekoak autonomiaka*

	1997	1998	1999	2000
Katalunia	4,80	8,20	11,50	18,60
Errioxa	4,00	5,00	7,20	17,30
Madril	3,90	5,70	9,70	16,30
EAE	2,50	4,50	6,50	14,00
Nafarroa	4,00	5,50	5,60	13,80
Balearrak	4,30	5,20	6,60	13,70

* EGM. Internet-audientzia, 2000ko urria-azaroa.

Ehunekook ez dira segurutik erabat zehatzak baina bai, beharbada, honezkero indartzen ari diren joeren adierazgarri. Hasieran esan bezala, Euskal Autonomia Erkidegoan behintzat bazen hainbat kezka, GAIA (Euskal Herriko Elektronika eta Informazio-Teknologien Industrien Elkarte), Robotiker eta IKEIren artean sortutako *Gizartel* Informazio-Gizartearen Behatokiaren inguruko jendeak ez baitzuen ulertzen euskal industri-datu makrorik gehienak benetan puntakoak ziren bitartean, etorkizunari begira hain garrantzitsua izango omen den Internet-erabilpena nola zitekeen horren urria.

Konekta Zaitez

Giro honetan, iazko azaroaren 27tik aurrera Eusko Jaur-laritzak *Konekta Zaitez* deritzan programa kaleratu zuen, hurrengo bi urteetan 200.000 ordenagailuren erosketa sustatu eta Internet-loturaren kopurua bikoiztu ahal izateko. Jakina denez, programak 160.000 pezetatik gorako ekipoa erostea eskatzen du, zeinetatik Administrazioak 25.000 pezetako dirulaguntza ematen duen eta hainbat aurrezkiak eta banketxek 20.000 pezetako kreditua eskaini.

Programa (www.konektazaitez.net) guztiz erakargarria suertatu da, lehen bi hilabeteetan (azaroaren 27tik urtarrilaren 24ra bitartean) 15.981 ordenadore saldu baitira, %48,5 Bizkaian, %34,2 Gipuzkoan eta %17,1 Araban. Saltzaileek jakinarazi dutenez, programa indarrean jarri denez, ehunetik ehun gehitu omen da ordenagailuen salmenta, bikoiztu alegia. Hala ere, honek ez du esan nahi parke informatikoa neurri berean bikoiztu denik, erosleen %60 bakarik baitira bezero berriak, gainerako %40 aukera honetaz baliatu dira-eta ordenagailu zaharra aldatzeko. Eroslerik gehienak, berriz, gazte samarrak omen dira, 20 urtetik 40ra bitartekoak, hau da, ikasle-jendea eta guraso gazteak.

Oraintsu arte 40.000 inguru Internet-lotura omen zeuden Araba, Bizkaia eta Gipuzkoan. Azken bi hilabeteetan Internet eta guztiko ia 16.000 ordenagailu saldu direnez, garbi dago izugarri asko gehitu dela lotura-kopurua, nahiz eta ordenagailua berritu dutenen artean hainbatek lehendanik ere Internet jarria izan.

Dena den, *Konekta Zaitez* programa EGMren azken audientzi-neurketaren ondoren kaleratu zenez gero, martxoan jakingo da nabarmen asko bere lehen eragina zertan mamitzen den, abendu-urtarrileko audientzia argitaratzen denean hain zuzen ere.

Burdin asko eta plan gutxi

Gertatua gertatu, nekez ukatuko du inork *Konekta Zaitez* ekintzak merkatuan lortu duen harrera ona eta, seguru

gero, Informazio-Gizartearen arrakasta hardwarearen zabalakundean oinarritzen dutenek zertaz kezatu gutxi izango dutela. Honek ez du esangura, hala ere, programak hainbat kritika zorrotz jaso ez duenik.

Kritikarik adierazgarrienetako bat Zuzen de la Cuevak sareratu zuen abenduaren 30ean Foro Bilbao deritzan eztabaidagunean. Beronen ustez, *Konekta Zaitetz* sasijakintsuren baten gauerdiko argi-izpiñoa besterik ez da, egin behar ez denaren adibiderik onena, Administrazioaren noraezaren seinale, etxegintzan teilatutik hasi nahi eta ezinaren lekuko. Bere hitzak aipatuko baditugu: «Ejemplo claro de la falta que hace un tanque de pensamiento es el despropósito de *Konekta Zaitetz* y el despilfarro de 5.000 kilos para renovar hardware y favorecer al sector de venta de hierros con el dinero de todos».

Zuzen de la Cuevaren ustez, Administrazioak ez luke horrelako ekimenik indarrean jarri behar sektorearekin hitz egin gabe eta, tresneria erruz zabaltzen hasi aurretik, lehenik eta behin hiritargoa neoalfabetatzen ahalegindu beharko luke. Are gehiago, ezertan hasi aurretik, Administrazioak diru-baliabide eta bitartekotza horiek «Euskadi digitalizatzeko plan estrategiko» bat lantzeko eta egituratzeko erabili beharko omen lituzke.

Segurutik Zuzen de la Cuevak arrazoi osoaren parte handi baten zati dexentea du baina ez erabateko arrazoia. Gutxi zein asko, Administrazioak beste hainbat partida ere badu, komunikabideetan *Konekta Zaitetz* bezainbat aipatu ez diren arren. Horra, esate baterako, 9.000 milioi hezkuntza-egitasmotarako eta 1.200 milioi 20.000 laguni Internet-ikastaroak eskaintzeko, 100.000 milioira iritsi arteko bestelako programak aipatzeko. Honen guztiaren atzealdean pertsonak, sektoreak eta ekimenak daude. Beharbada ez daude diren guztiak, baina dauden guztietarik inork ez du bere burua sektorekoa ez denik uste.

Egia da, bestalde, Administrazioak benetako arazoak dituela «sektorea» zein den jakiteko edota euren burua sektorearen ordezkariatzat aurkezten dutenen artean alea eta lastoa bereizteko. Euskal enpresa-munduan garbi dago zein den eskopetagina, non lantzen den automozioa eta

nor den erreminta-makinaren ordezkaria. Ez dago, ordea, horren argi non hasten diren eta non amaitzen Informazio-Gizartearen enpresak, ekintzak eta ekimenak. Baina, zalantzarik ez gero, argitu beharko.

CIDAT

Zer gerta ere, multinazional indartsuek zein frankotiratzaile bakartiek osotzen duten sektore berri honetan ez da mugimendurik falta. Besteak beste, Euskaltel eta Ibermaticaren artean sortu berria da CIDAT (Compañía de Innovación y Desarrollo de Aplicaciones Telemáticas). Bi enpresa horiek euren indarrak bildu zituzten duela bi urte Canal21.com Internet-pegora erditu ahal izateko eta sinergia haien fruitu dugu CIDAT.

Enpresa hau aipagarri da, orain dela sei hilabete sortua izan arren 70 langile baititu dagoeneko eta beste 50 kontratatzeko asmotan 2001 urtean zehar. Iaz 400 milioi pezeta fakturatu zituen eta aurten 1.500 milioira iristeko aurrekontua. Datorren urtetik aurrera etekin garbiak lortzea itxaro du.

CIDATEk Interneteko aholkularitza, zerbitzuak eta edukiak eskaintzen ditu. Merkataritza elektronikoa (B2B) etorkizunean izango duen garrantziaz jabetu da eta aurrea hartu nahi dio hurrengo urteetan izango den eskabideari. Euskaltelen eta Ibermaticaren eskutik aitzindari da euskal merkatuan eta honezkero dexente ondo kokatua Espainia zein Frantziakoetan.

Ikus-entzunezko sektorearen industri-bokazioa

Informazio-Gizarte gorpuzten ari den honetan, telematika arloa ez ezik ikus-entzunezkoen sektore «tradizionala» ere erabateko jautzia egiten ari da, isil-isilean eta ia us-tekabea ari baldin bada ere. EITBren bame-paperetan zein bere zuzendarien jendaurreko mezuetan gero eta gutxiago aipatzen da kultura hitza eta gero eta gehiago,

aldiz, industri-sena aldarrikatu, eta beste horrenbeste sumatzen da dagoeneko EITBren inguruan mugitzen diren zenbait ekoiztetxetan ere. Izan ere, gaur egungo ekoizpe-
naren konplexutasun, aniztasun eta teknifikazioak zeri-
kusi gutxi du orain dela hogeitau urte eskas sortu ziren ENG
ekipo eta «artista» jendearekin.

Ikus-entzunezko sektoreak kulturatik industriadant-
zako zubigintza egin beharra 1986 urtean planteatu zen
lehen aldikoz serio samar euskal munduan. Hamar urte
geroago, teoriatik praktikarako ibia Pausokak eragin zuen
Goenkale-ren apustuari ekin zionean eta aldaketa honen
isla ofiziala azken Gabonak aurretik izan zen Donostiako
Kursaal Jauregian, SPRIk (Industria Birmoldatzeko Era-
kunde Publikoa) «Sormena eta Industria: Etorkizuneko te-
lebista» eratu eta sektoreko ordezkariarik gehienak elkarre-
kin azterlanean biltzea lortu zuenean... lehen aldiz.

Gaur egun ez dago ganorazko inor euskal ikus-entzu-
nezkoen arloan bere bokazio industrialak ageri-agerian al-
darrikatzen ez duenik eta aldaketa honen ezaugarriarik na-
barmenenetakoa Andoaingo Zinema eta Bideo Eskolak ja-
so duen AENOR kalitate ziurtagiria dugu. Zorionak.

Bitartean, Irusoin ekoiztetxeak instalazio berriak inau-
guratu ditu Donostiako Zuatzu Enpresa Parkean. Berrogei
langile, ia 500 milioi inguruko fakturazioa eta *Karramarro*
Uhartea bezalako filme arrakastatsua zinema komertziale-
tan.

Ez da izango Irusoin Zuatzu Enpresa Parke berrian
kokatuko den ikus-entzunezko industria bakarra. Lerro
hauek kaleratu aurretik bertan izango da REC deritzan bi-
koiztetxea ere, zinema eta iragarki merkaturako teknolo-
gia digitala eta punta-puntako dolby sistema estreinako
jarriko dituen.

Aldi berean, honezkero badira Euskal Herrian erreali-
tate birtuala lantzen ari diren enpresak, hiru dimentsioko
katalogo industrial interaktiboak egiteko garapenak es-
kaintzen dituztenak eta ohiko kontsoletan ez ezik, sarean
eta auzoko lagunarekin zein munduan zeharreko beste
edonorekin, jolasean egin ahal izateko moduko bideo-jo-
koak.

Kultur industriren institutu katalana

Bitartean, Kataluniako Parlamentuak sortu berri du ICIC (Kultur Industrien Institutu Katalana) delako erakundea. Erabakia aurreko abenduaren 21ean hartu zuen, Convergència i Unió, Partit Popular eta Esquerra Republicana alderdien onarpenaz eta Partit dels Socialistes-Ciutadans del Canvi eta Iniciativa per Catalunya-Verds taldeen kontrakoaz.

ICIC erakunde hau Jordi Vilajona Kultura kontseilariaren egitasmorik behinena omen da, ez baita alferrik berau Kataluniako Irrati-telebistaren zuzendari ohia. Institutu honek orain arte Generalitatearen hainbat kontseilaritzaren artean sakabanaturik zeuden industria kulturalak kudeatuko ditu, teknologia berriek erakartzen diharduten aldaketei aurre egin eta arlo honetako enpresa tradizionalak birmoldatzen lagundu, ikus-entzunezkoak batez ere.

Lehen urtean 1.725 milioiko aurrekontua izango du, orain arte Kultura kontseilaritzak maneiatu duena eta, horrez gainera, 8.000 milioiko kreditua, «ikus-entzunezko sektorearen kapitalizaziorik eza» gainditzeko.

Sozialisten eta Iniciativakoen ustetan, egitasmoa erabat urria da, ez die ikus-entzunezko sektorearen egiazko erronkei erantzungo eta sortze beretik botere politikoaren menpekoegi jaiotzen da.¶